

IZOBRAŽEVANJE NA PODROČJU KULTURNE DEDIŠČINE NA FAKULTETI ZA HUMANISTIČNE ŠTUDIJE UNIVERZE NA PRIMORSKEM, KOPER, SLOVENIJA

Irena LAZAR

(Univerza na Primorskem)

Univerza na Primorskem Fakulteta za humanistične študije (v nadaljevanju UP FHŠ), ki od leta 2006 kot prva v slovenskem prostoru izvaja bolonjski študijski program izobraževanja na področju kulturne dediščine na 1. stopnji (program Kulturna dediščina Evrope) in poleg tega v svojih vsebinah tudi v okviru ostalih študijskih programov od 1. do 3. stopnje ponuja širok razpon izobraževanja na področju varovanja in promocije kulturne dediščine.

V okviru Oddelka za arheologijo in dediščino UP FHŠ in sodelovanja z ostalimi fakultetami, pa se je izobraževanje na področju kulturne dediščine na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem še razširilo in zaokrožilo tudi s programom doktorskega študija (Lazar 2012). Zaradi tega želimo na te programe in vsebine ponovno opozoriti in jih zaokroženo predstaviti. Upamo, da bomo s tem pripomogli k njihovi boljši prepoznavnosti tako delujočimi na področju varovanja kulturne dediščine v slovenskem prostoru in širšem prostoru.

Fakulteta za humanistične študije v Kopru je bila ustanovljena kot samostojna inštitucija na področju univerzitetnega izobraževanja julija leta 2000 in nato v letu 2003 postala članica novoustanovljene Univerze na Primorskem (Čok 2012; www.fhs.upr.si).

Leta 2006 se je na fakulteti iz katedre v okviru Oddelka za zgodovino oblikoval samostojen Oddelek za dediščino (predstojnik prof. ddr. Mitja Guštin), ki se je nato

preimenoval v Oddelek za arheologijo in dediščino (l. 2012, predstojnica izr. prof. dr. Irena Lazar).

Oddelek danes izvaja bolonjske študijske programe na 1. stopnji (Kulturna dediščina – enopredmetni in dvopredmetni študijski program, Arheologija – dvopredmetni študijski program), 2. stopnji (Arheološka dediščina Sredozemlja, Dediščinski turizem – v sodelovanju s Fakulteto za turistične študije UP) in 3. stopnji (Arheologija, Upravljanje kulturnih virov in arhivov).

Kulturna dediščina – bolonjski študijski program 1. stopnje

Univerzitetni študijski program 1. stopnje Kulturna dediščina traja 3 leta (6 semestrov). Študentje, ki v Kopru obiskujejo predavanja, seminarje in vaje v okviru tega programa, pridobijo splošno izobrazbo s področja materialne in nematerialne kulturne dediščine, naravne dediščine v najširšem pomenu besede ter interdisciplinarni pogled na strokovno obravnavo ter vzdrževanje in ohranjanje kulturne zupuščine (www.fhs.upr.si/dodiplomski študij). Oblikovali smo preplet arheologije, zgodovine, umetnostne zgodovine, etnologije, arhitekture itd. Seznanimo jih z različnimi metodologijami znanstvenega raziskovanja in pomagamo razviti njihove veščine kritičnega razmišljanja ter samostojnega dela. Pridobljeno znanje in spretnosti se naučijo uporabiti v različnih poklicnih okoljih, kjer bodo prihajali v stik s kulturno dediščino.

Program zagotavlja poznavanje kulturne dediščine v najširšem pomenu besede in študenta seznanji z osnovnimi zakonitostmi varovanja dediščine in njenega pomena za sodobno življenje. S programom izobraževanja 1. stopnje na področju dediščine se zapolnjuje strokovna vrzel, kar je za Slovenijo nujno potrebno in zelo pomembno pri nadaljnji evropski integraciji na področjih zaščite, ohranjanja, razvoja in trženja kulturne in naravne dediščine. To še posebej velja za območja, ki se nahajajo na občutljivem stičišču med državami oziroma kulturnimi sistemi.

Poleg temeljnih vsebin ponuja študij številna specifična znanja o pravnem varstvu dediščine, muzeologiji, konservatorstvu, ki jih pridobijo v okviru predmetov kot so Metodologija raziskovanja dediščine, Evidentiranje in vzdrževanje dediščine, Pravno varstvo dediščine, Arhivistika, muzeologija in konservatorstvo. Program Kulturna dediščina poleg vsebin s področja kulturne dediščine ponuja še številne izbirne vsebine svoje stroke ter temeljna znanja drugih znanstvenih ved (arheologija, umetnostna zgodovina, etnologija, zgodovina).

Široka humanistična usmeritev, ki vključuje aktivna znanja tujih jezikov, zagotavlja diplomantom – diplomiranim dediščinarjem – možnosti uveljavljanja pridobljenih znanj in zaposlovanja na evropskem trgu dela že po zaključeni 1. stopnji študija (BA). Sposobnost vključevanja v procese dokumentiranja, upravnega vodenja ter strokovne obdelave kulturne in naravne dediščine pa omogočajo diplomantom zaposljivost v okviru regionalnih in nacionalnih muzejskih, spomeniškovarstvenih in galerijskih ustanov. Posebne možnosti se diplomantom odpirajo v referatih državne in občinskih uprav ter mednarodnih komisijah in strokovnih telesih, ki se ukvarjajo z evropskimi programi upravljanja in promocije dediščine

Prav tako humanistična izobrazba širokega spektra omogoča diplomantom zaposlovanje v okviru inštitucij turističnega trženja in promocije ter pokrivanja medijskih predstavitev dediščine, pri javnih predstavitvah kulturne in naravne dediščine v okviru časopisnih uredništev, radijskih in televizijskih hiš, izpostaviti pa moramo tudi njihovo zaposljivost v okviru reklamnih in promocijskih agencij.

Enopredmetni študijski program 1. stopnje na UP FHŠ izvajamo od leta 2006 dalje, v študijskem letu 2013-14 pa smo prvič izvajali tudi dvopredmetni program. Tako bodo imeli študenti možnost izbire in povezovanja študija kulturne dediščine z antropologijo, zgodovino, arheologijo, ipd., torej z izbranimi matičnimi strokami. To jim bo omogočilo na eni strani boljše zaposlitvene možnosti že po 1. stopnji študija in jim hkrati dalo širši in bolj poglobljen nabor znanja za nadaljevanje študija na različnih programih 2. stopnje.

Arheološka dediščina Sredozemlja – bolonjski študijski program 2. stopnje

Študijski program Arheološka dediščina Sredozemlja je zasnovan tako, da poglobi in razširi strokovno usposobljenost študenta na področju arheologije in arheološke dediščine, pri čemer so v pedagoški proces vključeni tako teoretski vidiki preučevanja, kot tudi prenos znanj za aplikativno rabo v ustanovah, ki se ukvarjajo z raziskovanjem, izobraževanjem, promocijo, varovanjem, in trženjem arheološke dediščine.

V času študija študent razvije strokovno poglobljen uvid v stanje in razvoj konceptov arheologije in arheološke stroke, varovanja arheološke dediščine, poznavanje temeljnih

praktičnih znanstvenih metod arheološkega dela (*Slika 1*), sposobnost reševanja konkretnih problemov v stroki ter sposobnost uporabe rezultatov za teoretično znanstveno delo ter se praktično seznaniti z delovnim procesom od temeljnih raziskav do priprave znanstvenih objav.

Slika 1. Študenti FHŠ UP med ogledom in vodstvom po odlično ohranjenih ostankih antičnega Herculaneuma novembra l. 2011 (foto Ivana Pintarič).

Konceptualno umeščeno znanje v širši kontekst ved o proučevanju, zaščiti in promociji arheologije in kulturne dediščine dopolnjujejo predmeti s področja varovanja

in promocije arheološke dediščine kot so Praktikum dediščine, Koncepti upravljanja in prezentacije dediščine, Temelji konservatorstva, Dediščina v muzejih in muzeologija.

Pomemben del študija in spoznavanja arheološke stroke in arheološke dediščine v praksi so strokovne ekskurzije. Organizirani ogledi arheoloških zbirk, najdišč, spomenikov, parkov, muzejev, zbirk ipd. študente neposredno soočajo s problemi, projekti in stanjem na področju arheološke dediščine, hkrati pa jim je tako omogočen pristen in neformalen stik s terenom, s profesorji in medsebojna izmenjava mnenj in pogledov na vprašanja povezana s študijem.

Prav tako imajo študentje v okviru študija možnost zgodnjega vključevanja v raziskovalno delo preko Inštituta za dediščino Sredozemlja Znanstveno-raziskovalnega središča UP. Na voljo jim je bogata strokovna knjižnica na sedežu Inštituta v Piranu in v Ljubljani (*Slika 2*), sodelujejo lahko pri terenskih raziskavah doma in na tujem, na domačih in mednarodnih strokovnih srečanjih, zelo pomembne so vzpostavljene izmenjave študentov in njihovo vključevanje v programih Leonardo da Vinci, Jean Monet, Erasmus, CEEPUS idr.

Pomembna dodatna znanja s področja muzejskega dela ter promocije in prezentacije dediščine študentje pridobijo tudi z udeležbo na Mednarodni poletni šoli muzeologije, ki jo izvajamo v Piranu od leta 2007, v sodelovanju s Forumom slovanskih kultur in ICOM Slovenija (Roženberger 2012, 54); ovrednotena je s kreditnimi točkami in jo študent lahko uveljavlja v okviru svojih študijskih obveznosti (*Slika 3*).

Slika 2. Seminarsko delo študentov 2. stopnje v knjižnici Inštituta za dediščino Sredozemlja UP ZRS v Piranu (foto A. Preložnik).

Zgodovina z izbirnimi vsebinami arhivistike – študijski program 2. stopnje

V okviru študijskega programa Zgodovina na 2. stopnji je bil v študijskem letu 2011-2012 oblikovan poseben sklop izbirnih vsebin s področja arhivistike. Pri tem je posebej potrebno poudariti, da je fakulteta oblikovala te vsebine v povezavi z uporabniki, to je z Arhivskim društvom Slovenije.

Pobuda za nov študijski program je nastala in bila izvedena v okviru mednarodnega razvojnega projekta Heritage Live (2009-2012), ki ga je kot vodilni partner izvajala Univerza na Primorskem v sodelovanju s Filozofsko fakulteto Univerze v Zagrebu in arhivskima društvoma

Slika 3. Mednarodna poletna šola muzeologije, Piran 2013 – John in Anita Durel (Baltimore, ZDA) sta gostovala na FHŠ UP v okviru štipendije Fullbright in izvedla predavanje in delavnico na temo pridobivanja dodatnih finančnih virov v muzejih (foto Irena Lazar).

Slovenije in Hrvaške.¹ Izbrane vsebine bodo izpolnjevale potrebe po dodatnem strokovnem izobraževanju na področju arhivistike, tako na področju praktičnega poglobljanja in teoretičnih vidikov na obravnavanem

¹ HERITAGE LIVE – Živa, oživljena, doživeta kulturna dediščina, OP IPA Slovenija-Hrvaška 2007-2010, SI-HR IPA, INTERREG in PHARE, vodja projekta izr. prof. dr. Aleksander Panjek z Univerze na Primorskem, koordinator Filozofske fakultete Univerze v Zagrebu doc. dr. Hrvoje Stančič, koordinatorka priprave študijskega programa izr. prof. dr. Irena Lazar; v okviru projekta sta sodelovali tudi obe društvi iz Slovenije in Hrvaške ADS in HAD. V okviru projekta sta nastala tudi dva priložnika za študente (Stančič, Zanier 2012) in za kulturne in turistične delavce na področju ohranjanja avtentičnosti istrskih praznikov (Panjek 2012).

področju, kakor tudi na področju aplikacije v smislu upravljanja kulturne dediščine in arhivov. Študijske vsebine s področja arhivistike, ki jih študenti lahko črpajo iz nabora 6 izbirnih predmetov, lahko poslušajo študenti, ki vpišejo 2. bolonjsko stopnjo študija Zgodovine. Vsi, ki že imajo diplomu stare univerzitetne humanistične ali družboslovne smeri, pa se lahko vpišejo v 2. letnik in tako pridobijo dodatna znanja in kompetence predvsem s področja arhivistike. S tem pridobijo naziv magister zgodovine in v diplomski listini posebej navedena dodatna znanja in kompetence, ki so jih pridobili v okviru izbirnih predmetov s področja arhivistike.

Dediščinski turizem – interdisciplinarni študijski program 2. stopnje

Program od leta 2009 izvajata skupaj dve fakulteti Univerze na Primorskem: Fakulteta za turistične študije - Turistica in Fakulteta za humanistične študije. Razvili in oblikovali so ga strokovnjaki različnih znanstvenih disciplin s področij ekonomije, humanistike, družboslovja in naravoslovja. Študijske vsebine slonijo na konkretnih, praktičnih izkušnjah pri izvajanju evropskih razvojnih projektov s področja turizma in dediščine.

Nov magistrski študijski program Dediščinski turizem kot prvi v Sloveniji zapolnjuje vrzel v izobraževanju s področja turizma in kulturne dediščine. V sodobnem svetu so kulturna dediščina in naravne vrednote vse pomembnejši dejavniki identitete, privlačnosti in razvoja turističnih destinacij. Slovenija v tem oziru ni izjema. Čeprav so naši naravni in kulturni viri izredno bogati, še vedno niso dovolj poznani in tudi ne vzdržno in sistemsko vključeni v turistični razvoj. Če ne želimo zaostajati za sosednjimi regijami, je zdaj zadnji čas, da se

tudi v Sloveniji naučimo turistično ovrednotiti kulturno izročilo in naravne danosti. Za to pa potrebujemo prav specifično kombinacijo znanj.

Po virih UNESCO postaja dediščinski turizem ena izmed najhitreje rastočih turističnih oblik v zadnjem desetletju. Svetovna turistična organizacija ji pripisuje do leta 2020 izjemno rast, zato je odločitev za podiplomski študij Dediščinskega turizma prava izbira.

Program ponuja priložnosti za drugačen, kakovostnejši razvoj turizma, ki bo v enaki meri zagotavljal zadovoljstvo osveščenih turistov, turističnih ponudnikov in domačinov. S spodbujanjem poslovnih priložnosti v turizmu, ki bodo spoštljive do naravne in kulturne dediščine, bomo omogočili odgovoren in konkurenčen turistični razvoj naših krajev in regij.

UP FHŠ v okviru tega programa pokriva vsebine s področja humanistike in kulturne dediščine v okviru temeljnih in izbirnih predmetov kot so: Kulturni spomeniki Slovenije, Zgodovina turizma, Nesnovna dediščina, Umetnostna dediščina 20. stoletja, Kulturna dediščina Sredozemlja in Evrope, Zgodovina in etnologija Istre. Pri tem ne gre pozabiti, da so zaradi široke izbirnosti ti predmeti kot zunanje izbirni na voljo tudi študentom 2. stopnje UP FHŠ in ostalih fakultet.

Naš skupni cilj je, da izobrazimo in usposobimo strokovnjake, ki bodo znali povezovati spoznanja turistične in dediščinske stroke ter profesionalno razvijati ta izjemno dragocen del turistične ponudbe. Inovativno in ustvarjalno povezovanje kulturne dediščine in turizma je mogoče le z visoko izobraženimi in specializiranimi strokovnjaki, ki bodo znali z občutkom in na pravi način prenesti znanja v lokalno okolje in na mednarodni trg (*sliki 4a, b*).

Raziskave zadnjih let kažejo, da turisti, ki jih zanima dediščina obiskanih krajev, tam ostajajo dlje časa, izkazujejo spoštljivejši odnos do ljudi, interes do lokalnih dogodkov, prireditev ter nakup njihovih izdelkov. Glavni izziv novih strokovnjakov bo torej oblikovanje in trženje takšne turistične ponudbe, ki bo v korist kulturni dediščini in turizmu.

Slika 4a, b. Študenti FHŠ UP in Turistica so aprila 2013 na strokovni ekscurziji v Bolgini in Ferrari spoznavali kako v sosednji Italiji varujejo in promovirajo dediščino (foto Irena Lazar).

Slika 4a.

Upravljanje kulturnih virov in arhivov – doktorski študij

Med pomembnejšimi cilji Oddelkov na UP FHŠ je tudi spodbujanje dobrih študentov za kontinuiran študij do doktorata znanosti. Izbira te vrste študijske poti odpira diplomantu odlične osnove za delo v znanstvenih in univerzitetnih ustanovah. Na 3. stopnji študija je, izhajajoč iz zgoraj navedenih vsebin, omogočena nadaljnja specializacija in usmeritev v znanstveno-raziskovalno delo z doktorskim študijem na področjih arheologije (program Arheologija), zgodovine (Zgodovina Evrope in Sredozemlja) in kulturnih virov z arhivistiko (Upravljanje kulturnih virov in arhivov).

Ker govorimo o izobraževanju na področju kulturne dediščine, želimo nekoliko več zapisati predvsem o novem

programu Upravljanje kulturnih virov in arhivov.² Temeljni specifični cilj tega doktorskega študijskega programa je omogočiti doktorandom poglobljen uvid v upravljanje kulturnih virov in arhivov, vključno z uporabo orodij, ki jih nudijo sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije, ter pridobljena znanja inovativno nadgrajevati s samostojnim raziskovalnim delom. Študijski program bo študentom ponudil nove zaposlitvene priložnosti, saj je zastavljen izrazito interdisciplinarno. V okviru programa so povezane in vključene različne discipline, kot so zgodovina, arhivistika, konservatorstvo, muzeologija in bibliotekarstvo. Študijski program je zasnovan kot sodelovanje strok, ki se ukvarjajo s preučevanjem, varovanjem in upravljanjem kulturne dediščine v najširšem smislu, pri čemer so v pedagoški proces vključeni tako teoretski vidiki preučevanja kot tudi prenos znanj za aplikativno rabo v ustanovah, ki se ukvarjajo z upravljanjem in varovanjem, promocijo in trženjem dediščine in arhivov. Študijski program 3. stopnje Upravljanje kulturnih virov in arhivov je oblikovan v duhu »Evropskega doktorata«, katerega kriterije določa EUA. V skladu s tem je zastavljen tako, da študent del svojih študijskih obveznosti (raziskovalnega dela v obsegu vsaj enega semestra), opravi na visokošolskem zavodu v tujini. Obvezen semester, ki ga na študijskem programu Upravljanje kulturnih virov in arhivov študent opravi v tujini, zagotavlja študiju dodano vrednost v obliki v mednarodnem okolju pridobljenih znanj in izkušenj, doktorandi pa bodo zaradi tega konkurenčnejši na domačem in mednarodnem trgu dela. Obenem študijski program ponuja možnost neposredne povezave specifičnih študijskih vsebin z vsebinami sorodnih študijskih programov, kot so študij zgodovine, arheologije, antropologije in kulturnih študijev.

² Tudi ta študijski program je nastal v okviru projekta HERITAGE LIVE; gl. op. 1.

Raziskovanje, varovanje, promocija in prezentacija arheološke dediščine v povezavi z univerzitetnim izobraževanjem – primer Simonov zaliv, Izola

Izjemno pomemben del študijskega procesa v okviru programov FHŠ UP, še posebej programov povezanih s kulturno dediščino, je praktično delo študentov ter pridobivanje izkušenj s terenskim delom in v neposrednem stiku s stroko. Študenti lahko to opravljajo v številnih javnih zavodih s katerimi ima FHŠ UP podpisane sporazume o sodelovanju (med njimi npr. Pokrajinski muzej Koper, Pomorski muzej Sergej Mašera Piran, ZVKDS s svojimi enotami, itd.), še posebej pa se trudimo, da študente vključimo v projekte in aktivnosti, ki jih izvajamo v okviru UP. Kot primer izpostavimo njihove aktivnosti na arheološkem najdišču Simonov zaliv v Izoli.

Rimska obmorska vila v Simonovem zalivu je arheološki spomenik nacionalnega pomena. Z desetimi odkritimi (Mušič 2006; Groh, Sedlmayer 2008, 2009; Stokin, Zanier 2011) sodi *villa maritima* med najbogatejša rimskodobna najdišča v Sloveniji in je najpomembnejše arheološko najdišče na slovenski obali. Od leta 2005 za arheološko najdišče Simonov zaliv, njegovo promocijo in nadaljnje raziskave skrbi Inštitut za dediščino Sredozemlja Znanstveno-raziskovalnega središča Univerze na Primorskem (IDS ZRS UP), ki v soglasju z Občino Izola in Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije vzpostavlja Arheološki park Simonov zaliv in je njegov upravljavec. V okviru strateškega projekta PArSJAd (www.zrs.upr.si), sta ZVKDS Restavratorski center in ZVKDS OE Piran v letu 2010 izdelala konservatorski načrt najdišča, načrt upravljanja pa je pripravil IDS ZRS.³

³ Konservatorski načrt so izdelali Martin Kavčič, Martina Kikelj-Lesar, Igor Peršolja iz ZVKDS - Restavratorski center, Marko Stokin

Raznolike dejavnosti, ki so vezane na delo na arheološkem najdišču rimske obmorske vile in vzpostavljanja arheološkega parka, nudijo odlično možnost za povezovanje znanstveno-raziskovalnega dela in univerzitetnega izobraževanja (Lazar 2011, 2013). Arheologija, dediščina, zgodovina, muzeologija, restavriranje, konservatorstvo in turizem so le nekatere od vsebin pri katerih so sodelovali študenti iz Slovenije in tujine ter v okviru rednega študijskega procesa ali delavnic in poletnih šol poglobljali in širili svoje znanje.

Študenti Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem v okviru dodiplomskega in podiplomskega izobraževanja pripravljajo seminarske in zaključne naloge vezane na arheološke dediščino Izole in Simonovega zaliva, sodelujejo pri pripravi in izvedbi javnih prireditev (npr. literarni večer na temo rimske literature, mednarodni dan muzejev, poletna muzejska noč, dan odprtih vrat (Slika 5) ter sodelovali kot vodiči po parku ali izvajalci in pomočniki v okviru pedagoških delavnic), prav tako pa seveda sodelujejo pri arheoloških raziskavah in konservatorskih posegih v parku. Na ta način so nadgradili študijske vsebine na 1. in 2. stopnji študija in pridobili tudi praktične izkušnje za delo, poleg tega pa je njihovo delo ves čas pod nadzorom mentorjev – predavateljev in asistentov.

Mednarodna poletna šola muzeologije, ki od leta 2007 poteka vsako leto v Piranu in jo organizirata Fakulteta za humanistične študije UP, je vsebine svojega izobraževanja v letih 2009, 2010 in 2013 prav tako povezala z

iz ZVKDS - OE Piran in Katharina Zanier iz UP ZRS IDS. Upravljavski načrt so pripravili Irena Lazar in Katharina Zanier iz UP ZRS IDS, s sodelovanjem Marka Stokina iz ZVKDS.

Slika 5. Priprave na dan odprtih vrat (Porta patens) v arheološkem parku Simonov zaliv v Izoli: študentke Tina Škrokov, Tina Kompare in Ksenja Sulič (foto Ivana Pintarič).

dejavnostmi vile v Simonovem zalivu (teme: muzeji in turizem, muzejske prezentacije, muzeji in lokalna skupnost). Vila je bila vključena tudi v program mednarodne študentske arheološke delavnice Workshop Alpe Adria I. 2011 in 2012 v organizaciji Avstrijskega arheološkega Inštituta z Dunaja, Univerze z Dunaja, Koroškega deželnega muzeja iz Celovca in Univerze na Primorskem.

Evalvacija in reakreditacija

Program 1. stopnje Kulturna dediščina, kot edini program v Sloveniji, ki pokriva in izobražuje na področju kulturne dediščine, in program 2. stopnje Arheološka dediščina Sredozemlja, sta bila po šestih letih izvajanja že vključena v postopek ponovne akreditacije od leta 2012 dalje. Oba

programa sta bila oblikovana že kot bolonjska študijska programa, zato smo pred ponovno akreditacijo temeljito evalvirali vsebine, izvajanje, prednosti in slabosti. Evalvacija na ravni fakultete, ki poteka v obliki vprašalnikov za študente in je enaka za vse članice Univerze na Primorskem, se je pokazala kot nezadostna in neustrezna, zaradi dokaj majhne odzivnosti študentov. Zato je bila naša evalvacija dodatno usmerjena v srečanja s študenti znotraj oddelka, po posameznih študijskih programih, z namenom pridobiti čim več neposrednih informacij tudi od študentov. Tak način evalvacije se je na ravni fakultete pokazal za najboljši, saj s tem sproti in na letni ravni oddelki preverjajo kakovost dela, programa, izvajalcev itd. Ob notranjih evalvacijah in pred prvo reakreditacijo se je izkazalo, da visoka stopnja izbirnosti, ki smo jo uvedli v programe, študentov ne prepriča povsem, še posebej ne na začetku študija, ko mnogi niti ne poznajo vsebin s katerimi se bodo srečali. Enako mnenje so nato izrazili tudi v pogovoru s strokovnjaki NAKVIS⁴ v samem postopku reakreditacije. Prenova naših programov je zato sledila smeri, da smo okrepili temeljne vsebine predvsem nižjih letnikov in izbirnost nekoliko zmanjšali. Obseg izbirnosti raste v višjih letnikih, ko se študenti že bolj ciljano usmerjajo v vsebine, ki jih zanimajo in so jih spoznali med študijem. Celoten obseg izbirnosti je sicer zmanjšan, a vendar v skladu z bolonjsko reformo in usmeritvami.

V letu 2013 sta programa Kulturna dediščina (1. stopnja) in Arheološka dediščina Sredozemlja (2. stopnja) uspešno prestala postopek ponovne akreditacije; prenovljeni in izboljšani na osnovi dosedanjih izkušenj bomo nadaljevali izobraževanje novih generacij.

⁴ NAKVIS – Nacionalna agencija za kakovost visokega šolstva R Slovenije.

LITERATURA

- ROŽENBERGAR T. (2012), Šola muzeologije Celje med teoretičnim in praktičnim usposabljanjem. V: *Slovenski muzeji v 21. stoletju. Kako naprej?*, Jenko, M. (ur.), Zborovanje Slovenskega muzejskega društva 2012, 12.-13.10.2012 Maribor, Ljubljana 2012, 53-56.
- GROH S., SEDLMAYER H. (2008), Die Grabungen in der römischen Villa Maritima von San Simone/Simonov zaliv bei Isola/Izola, Slowenien. *Annales, Series Historia et Sociologia* 18, 2008, 385-396.
- GROH S., SEDLMAYER H. (2009). Nuove ricerche nella villa marittima romana di san Simone/Simonov zaliv presso Isola/Izola (Slovenia). *Aquileia Nostra* 80, 2009, 233-258.
- GROH S., GUŠTIN M., LAZAR I., SEDLMAYER H. (2009), Neue Forschungen in der römischen Villa marittima von San Simone/Simonov zaliv bei Izola, Slowenien. *Archäologie Österreichs* 20/1, 2009, 53-57.
- LAZAR I. (2011), Rimska vila Simonov zaliv – možnosti prezentacij(e) mozaikov/La villa romana nella baia di San Simone – possibilità do presentazione dei mosaici. In: Mozaiki severnega Jadrana/I mosaici dell'alto Adriatico, Stokin, M. in Kramar M. (ur.), *Vestnik XXIV*, 2011, 161-174.
- LAZAR I. (2012) (in press), *Villa marittima* in Simonov zaliv (Slovenia) – heritage studies and archaeological park. Acta of the International symposium, Prague, 21st - 22nd March 2011.
- LAZAR I. (2013) (in press), Heritage Education and collaboration with local community. Case study: University of Primorska. Museology helps vision come true. *Acta of the Conference of 10th anniversary of Baltic Museology School*, 19th July 2013, Rundalle Palace, Latvia.
- MUŠIČ B. (2006), *Poročilo o geofizikalnih raziskavah v Simonovem zalivu*. Neobjavljeno poročilo, ZVKDS, OE Piran 2006.
- PANJEK A. (ur.) (2012), Istrski praznik: preteklost, sedanost, avtentičnost. *Šagre in ljudski prazniki v severni Istri*. Univerzitetna založba Annales, Koper 2012
- STANČIČ H. and ZANIER K. (ur.) (2012), *Heritage Live – Upravljanje dediščine z informacijskimi orodji*. Koper, Univerzitetna založba Annales 2012.
- STOKIN M., ZANIER K. (2011), Simonov zaliv/San Simone. *Vestnik XXIII*. 2013. ZVKDS.